

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Praha 6.6.2011
čj. SRS 039263/2011

Oblastní odbor SRS

Ztracená 1099/10

161 00, Praha 6

Zpráva č. 10 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 30.5.–5.6.2011

1. Počasí

Na počátku sledovaného týdne převládalo v oblasti teplé a slunečné počasí. Ranní teploty se pohybovaly od 10 °C do 17 °C, odpolední od 23 °C do 29 °C. Ve středu a ve čtvrtek došlo k citelnému ochlazení, kdy odpolední teploty poklesly až o 12 °C. Oblastí se přehnaly lokální bouřky s přívalovými dešti. Zbytek týdne již ovládlo teplé a slunné počasí s místními, různě intenzivními přeháňkami. Srážky v oblasti dosahovaly ve sledovaném období velmi rozdílných hodnot. Místně napršelo od 2 mm do přívalových 35 mm. Místní prudké bouřky a silné deště způsobovaly splavení ornice z polí s částečným poškozením porostů.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Na letních hostitelích se tvoří kolonie neokřídlených mšic. Na jabloních v intenzivních sadech a zahrádkách pomrzla většina plodů. Ovoce, které pomrzlo jen částečně, zaostává poškozenou částí v růstu, což vede k deformacím plodů. V lesních školkách došlo k největšímu poškození mrazem u dubů, buků, jedlí a jasanů. Nedostatek srážek lokálně způsobuje zablokování přísunu živin u kukuřice, což se začíná projevovat antokyanovým zbarvením rostlin. Probíhá herbicidní ochrana u cukrovky a kukuřice.

OBILNINY

Dlouhodobý nedostatek srážek se všeobecně projevuje odumíráním spodních listů rostlin a lokálně i celých odnoží. V ohniscích zůstaly zelené jen 3 horní listy na jedné odnoži. Přes svůj nízký vzrůst začínají tyto rostliny metat. V současnosti se v oblasti dokončuje ochrana proti listovým chorobám.

PŠENICE OZIMÁ (RF 47-65 BBCH)

Většina porostů v oblasti je ošetřena proti houbovým chorobám.

Slabé výskyty na horních listech F a F1 **tečkové listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** a **světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** pozorovány v okrese Příbram (Bubovice u Březnice, 2.6.).

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se současně provádí proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

V okresech Beroun (Chyňava, Lhotka, Železná, 2.6.), Kladno (Pchery, 2.6.) a Kutná Hora (plošně, 2.6.) pozorovány na listech malé kolonie **kyjatyk travní (*Metopolophium dirhodum*)**.

První výskyty kolonií **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** pozorovány v klasech v okrese Kladno (Pchery, 2.6.).

První výskyt housenek **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** v klasech byl pozorován v okrese Mladá Boleslav (Plužná, 2.6.).

Pozorování se provádí v okrajovém, 50m pásu v blízkosti dřevin. Ve fázi sloupkování se sledují miny na listech, kontroluje se 100 odnoží (10 míst x 10 odnoží). Ve fázi mléčné zralosti se sledují housenky, kontroluje se 100 klasů (10 míst x 10 klasů).

K cílenému ošetření není registrován žádný přípravek.

JEČMEN OZIMÝ (RF 65–71 BBCH)

Všeobecně v oblasti pozorovány slabé výskyty chorob. Plošně v oblasti je pozorována **spála ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** ve slabých výskytech na spodních patrech rostlin. Lokálně v okrese Kladno (Kačice, 31.5.) vystupuje i na horní listy (F, F1) rostlin.

První výskyt **prašné snětivosti ječmene (*Ustilago tritici* f.sp. *hordei*)** pozorován v okrese Beroun (Hýskov, 2.6.).

V okrese Beroun (Hýskov, 1.6., Zdice 2.6.) nalezeny na listech první malé kolonie **kyjatyk travní (*Metopolophium dirhodum*)**.

JEČMEN JARNÍ (RF 37–61 BBCH)

Střední výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** sledován v okrese Beroun (Otmíče, 2.6.).

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 37. Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Silný výskyt **sítovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** pozorován v okrese Kladno (Jesenice, Kačice, Smečno, 2.6.), střední výskyt v okrese Příbram (Březnice, 2.6.) a první slabé výskyty v okrese Beroun (Chyňava, 2.6.). Slabé výskyty jsou lokálně pozorovány na některých neošetřených porostech.

Pozorování sítovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene se provádí na konci odnožování (29 BBCH), při objevení se posledního listu (37 BBCH) a začátkem metání (51 BBCH). Kontroluje se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny). Z každé rostliny se vybere jedna průměrně vzrostlá odnož. Ve fázi 29 a 37 BBCH se určí % napadených rostlin (odnoží).

Všeobecné slabé výskyty **kyjatyk travní (*Metopolophium dirhodum*)** pozorovány v okresech Kutná Hora (plošně, 2.6.) a Beroun (Otmíče, 2.6.).

Vajíčka a larvy **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** pozorovány plošně v celé oblasti ve slabých výskytech.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 51-63)

V okrese Kladno (Pchery, 2.6.) pozorovány silné výskyty imag **kyjatyk hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** tvořících kolonie v porostech. Střední výskyt pozorován v okrese Příbram (Vranovice, 3.6.). První výskyt pozorován v okrese Kutná Hora (Onomyšl, 3.6.).

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

V okrese Mladá Boleslav (Plužná, 3.6.) byl ve feromonovém lapáku zjištěn první slabý výskyt **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)**.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 69–77 BBCH)

První výskyt **verticiliového vadnutí řepky (*Verticillium* spp.)** pozorován v okrese Kladno (Hradečno, Pchery, Pšovky, 2.6.) na spodních listech rostlin.

V oblasti plošně pozorovány pouze slabé výskyty larev **bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)**. Zjištěny byly v okresech Beroun (Chlustina, Praskolesy, 2.6.), Kladno (Pchery, Pšovky, Slaný, 2.6.), Kutná Hora (plošně, 2.6.) a Příbram (Bubovice, Kosova Hora, Orlov, 2.6.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách. Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

Opět slabé plošné výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** pozorovány v okrese Kutná Hora (Hlízov, Poličany, Miskovice, Nové Dvory, Suchdol, Svatý Mikuláš, 25.5.).

Téměř na všech pozorovacích bodech byl zjištěn slabý výskyt imag **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)**.

MÁK SETÝ (RF 40-50 BBCH)

Pozorovány první slabé výskyty **mšice makové (*Aphis fabae*)** v porostech v okrese Beroun (Praskolesy, Tihava, 3.6.).

SLUNEČNICE (RF 34-38 BBCH)

První slabý výskyt **alternariové skvrnitosti slunečnice (*Alternaria helianthi*)** pozorován v okrese Kladno (Smečno, 31.5.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 25-49 BBCH)

Plošně zjištěny slabé výskyty **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** v oblasti.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

KUKUŘICE (RF 16-30 BBCH)

Sledované porosty jsou bez chorob a škůdců. Nedostatek srážek lokálně (Kladno, Kačice, 31.5.) způsobuje zablokování přísunu živin u kukuřice, což se začíná projevovat antokyanovým zbarvením rostlin.

ŘEPA CUKROVKA (RF 33-38 BBCH)

V okrese Kutná Hora (Suchdol, Miskovice, 2.6.) pozorována vajíčka a první miny **květilky řepné (*Pegomya hyoscyami*)** na spodních listech rostlin.

V okrese Kladno (Zlonice, 2.6.) pozorovány slabé výskyty **mšice makové (*Aphis fabae*)** v porostech.

CHMEL

CHMEL (RF 33-35 BBCH)

V okrese Rakovník (Drnek, Hředle, 2.6.) zjištěny první slabé kolonie **mšice chmelové (*Phorodon humuli*)** na nejmladších listech.

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10%. Přenos virů.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 71-74 BBCH)

V okrese Kladno (Vinařice, Kačice, 31.5.) zjištěny první výskyty **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)**.

V okrese Mladá Boleslav zjištěn silný výskyt, v okresech Beroun (Králov Dvůr, Stašov, 2.6.) a Kutná Hora (Kaňk, 2.6.) střední výskyt a v okrese Kladno (Slaný, 2.6.) slabý výskyt **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)**. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Proti obaleči jablečného se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček /100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Střední výskyty **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** byly zjištěny ve feromonovém lapáku v okrese Beroun (Králov Dvůr, 2.6.).

V okrese Kladno (Kačice, 31.5.) nalezeny požerky na plodech od **pilatky jablečné (*Hoplocampa testudinea*)**.

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 71-72 BBCH)

V okrese Beroun (Stašov, Vráž, Zadní Třebaň, 2.6.) zjištěn střední výskyt imag **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonových lapácích. Ostatní výskyty v oblasti byly slabé.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Drobné ovoce

ANGREŠT

Silné výskyty **hnědého padlí angreštu (*Sphaerotheca mors-uvae*)** na bobulích byl pozorován v okrese Kladno (Slaný, Vinařice, 2.6.) na zanedbaných keřích.

RÉVA VINNÁ (RF 55-57)

Ve feromonových lapácích na vinicích v okresech Mělník (Mělník) a Beroun (Karlštejn) opět ve sledovaném období zjištěny pouze slabé výskyty **obalečika jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)** a **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)**.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obaleče jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

LESNÍ DŘEVINY

DUB

První výskyty **padlí dubu (*Microsphaera alphitoides*)** zjištěn v okrese Mladá Boleslav (Bělá pod Bezdězem, 31.5.).

SMRK

V okrese Kladno (Vinařice, 31.5.) zjištěny hátky způsobené **korovnicí smrkovou (*Sacchiphantes abietis*)**.

OKRASNÉ DŘEVINY

JÍROVEC MAĎAL

V okrese Kladno (Slaný, 2.6., Zlonice, 31.5.) pozorovány miny v listech způsobené larvami **klíněnký jírovcové (*Cameraria ohridella*)**.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan